

pharmaceutische voorraden, die geheel en al voor Nederlandsch verbruik bestemd zijn en voortdurend worden aangevuld. Hierop is tot heden geen bevredigend antwoord der Nederlandsche regeering ontvangen, en in verband hiermede kon aanvulling van deze voorraden niet plaats hebben, voor de toezegging der regeering is ingekomen. Zoodra de Nederlandsche regeering, wat ook van Duitsche zijde wordt gehoopt, een bevredigenden waarborg betreffende deze voorraden heeft gegeven, zal de aanvulling van de voorraden onmiddellijk beginnen.

Met nadruk zij er nogmaals op gewezen, dat uitvoerconsenten, die direct voor Nederlandsche firma's worden aangevraagd, nog steeds in den, met de Hollandsche behoeften overeenstemmenden, omvang worden verstrekt.

PINKHOF.

## INGEZONDEN.

### SPAANSCH GRIEP.

Naar aanleiding van de vraag van collega POLAK in het vorige nummer van dit *Tijdschrift* kan ik mededeelen, dat een jongen van 20 jaar, die de bekende verschijnselen van „Spaansche griep” vertoonde, den tweeden dag een typisch mazelenuitslag kreeg, dat den 4den dag zijner ziekte tegelijk met de koorts verdween.

Ook zag ik bij een meisje van 20 jaar op den eersten dag harer ziekte een roodvonkachtig uitslag op beide armen, dat den volgenden dag, weer tegelijk met de koorts, verdwenen was.

In verband met de mededeeling van collega KLOOSTERMAN in het *Tijdschrift* van 20 Juli kan ik nog melding maken van een geval van Spaansche griep met diffuse bronchitis en lobulaire pneumonie. Het twintigjarige meisje, dat tevens al jaren insufficiënte valvulae mitralis had, overleed den tweeden dag.

Nieuwendam, 4 Augustus 1918.

P. J. J. HONIG.

### „SPAANSCH GRIEP”.

Naar aanleiding van de vraag van collega POLAK, of ook anderen dan hij mazelen-exanthemen waarnamen bij de Spaansche griep, kan ik mededeelen, dat door mij bij de epidemie onder het depôt alhier, eenige malen typische mazelen-exanthemen zijn waargenomen, welke den 2den—4den dag der ziekte optraden. Ook andere exanthemen en erythemen werden hier onder de 700 à 800 gevallen waargenomen.

Verder wil ik nog gaarne eenige opmerkingen aangaande de griep maken, welke ik niet genoemd vond in de beschrijvingen der andere collegae: vooreerst trof ik vaak duidelijke conjunctivitis aan, soms gepaard gaande met klachten over pijn bij beweging der oogen; verder viel mij op, dat verscheidene malen de pharynxhyperaemie zoo sterk uitgesproken was langs de beide arci palatini.

Neusbloeding trad vaak op, en deed den patiënt bijna steeds opmerken: „Nu ben ik ineens mijn hoofdpijn kwijt”, of: „Nu ben ik niet zoo licht meer in het hoofd”.

Uit sputa van verschillende niet-gecompliceerde gevallen werd door mij steeds een zelfde virus gekweekt, dat door prof. SPRONCK, die zoo welwillend was de praeparaten voor mij te onderzoeken, gehouden werd voor den micrococcus catharralis, welke volgens hem als secundair-infectie zou zijn opgetreden; deze micrococcus was ook aantoonbaar in de pus, afkomstig van een bursitis subdeltoidea purulenta, bij een griep-patiënt, die als complicatie een typhoïde gastro-enteritis vertoonde.

Als therapeuticum beviel mij het beste een dosis van 3.5 gram aspirine daags, welke op eenige uitzonderingen na de temperatuur na 1 dag tot de norm voerde.

Ten slotte: bij 4 mijner patiënten trad na 3—5 koortsvrije dagen een recidief op, met dezelfde klachten gepaard gaande.

Assen, 5 Augustus 1918.

A. C. NICOLAÏ, *Off. v. gez., 2de kl.*